No. 144. 1844.

VLISSINGSCHE COURANT.

Vrijdag 29 November.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentiën worden geplaatst à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

TURKIJE.

— Er heerscht eene groote verbittering onder de christelijke bevolking der aan Griekenland grenzende Turksche provincien. Men verzekert dat er een groot geheim genootschap bestaat, hetwelk uit Athene bestuurd wordt, en ten doel zou hebben de Bulgarische, Servische, Walachische en Moldavische bevolkingen tot opstand aan te zetten, ten einde de grenzen van Griekenland uit te breiden. Een brief uit Triest beweert, dat dit genootschap de aanzienlijkste Grieken onder zijne leden telt.

DUITSCHLAND.

KOBLENZ, den 21. Nov. Bij Rehme is den 14. dezer een ligt vaartuig op de Weser omgeslagen, en zijn daarbij elf personen verdronken. Aan de roekeloosheid van den schipper wordt dit ongeluk toegeschreven.

ENGELAND.

LONDEN, den 23. November. De bladen van Nottingham vermelden een droevig ongeluk, eergisteren (Donderdag) met den spoortrein tusschen Nottingham en Beeston gebeurd. De *Nottingham Mercury* zegt, te midden van de onderscheiden verhalen, die er omtrent de oorzaak in omloop zijn, niet te durven kiezen, en alzoo den uitslag van het reeds aangevangen onderzoek te zullen afwachten. Het *Nottingham Journal* schijnt hierover minder in twijfel te verkeeren en meent de toedragt van de zaak aldus te kunnen opgeven. Het buiten spoor geraken van den tender van eenen trein kolenwagens, aan den kruisweg van Wilford had den van Derby afkomenden passagiers-trein, die Nottingham tien minuten over drie ure had moeten verlaten, genoodzaakt zijnen afrid te vertragen. Na ongeveer een kwartier gewacht te hebben, zond de Heer *Lightfoot*, de hoogste beambte aan het Nottingham-station, een' man te voet naar het station van Beeston, om den aankomenden trein aldaar te stoppen, en hierop besloot hij, den trein alsnu langzaam te doen oprijden, en ging zelf mede. De afgezonden bode moet evenwel Beeston niet in tijds hebben bereikt, of zijne boodschap niet goed hebben overgebragt, want de trein van Nottingham, zich gerust achtende door de genomen voorzorg, had eindelijk zijne volle vaart genomen, toen hij den afkomenden trein ontmoette. De dikke mist, die men reeds den ganschen dag had gehad, maakte dat de beide treinen zich niet eerder gewaar werden, voor dat de botsing niet meer te vermijden was. De schok en daarop volgende verwoesting waren geweldig, voornamelijk voor den trein van Nottingham, die minder snel reed en minder groot zijnde dan die van Beeston, al het nadeel te lijden had, en waarvan de wagens door de andere verbrijzeld werden. Veertien passagiers zijn zwaarder of ligter gewond, en twee hebben er zelfs het leven bij verloren.

Dien eigen dag heeft er tusschen Leicester en Rugby nog een ongeluk plaats gehad, waarvan de omstandigheden aldus worden opgegeven. Een vrachttrein, zich belemmerd gevoelende door het aan de rigchels aangekleefd slik, was een der stookers afgestapt, om er zand over te strooijen; inmiddels was er een andere trein komen opdagen, de mist het vooruitzien verhinderende, was de man daardoor overvallen geworden en was hem het gansche hoofd verbrijzeld.

— De *Morning Chronicle* bevat het verhaal van eene ongeloofelijke daad van zeeroof, in den nacht van den 5. November te Gibraltar gepleegd, op het sardinische schip *San Michel*. De geheele bemanning, zelfs de wacht, was in een' diepen slaap gedompeld, toen vier zwart geverwde en met messen gewapende mannen in de kajuit drongen, den kapitein knevelden, en zich van alle voorwerpen, welke zich op het schip bevonden, meester maakten. Zij hebben gedurende vier uren alles doorgesnuffeld, zonder dat iemand op de *San Michel* zich verroerd heeft.

— Gisteren heeft de heer *Buchez Hilton* zich bij den heer *Jardine*, magistraat van het bureau van politie van Marlborough-street begeven, om de autorisatie te bekomen ten einde in Londen biljetten, waarvan hij het model heeft overgeleverd, te mogen laten aanplakken. Deze plakkaten zijn in het Engelsch en Fransch gedrukt. Er wordt daarin gezegd, dat de Koning van Frankrijk aan den heer *Buchez* eenige duizenden ponden sterlings verschuldigd is wegens voor zijne rekening gedane uitgaven tijdens de revolutie, voor de uitrusting van twee regementen, bestemd om mede te werken tot de herstelling des Konings op den troon van Frankrijk. De Koningin wordt verzocht tusschen beide te komen, om *Lodewijk Filips* aan te manen deze schuld te betalen. De heer *Jardine*, na een dezer plakkaten te hebben gelezen, heeft gezegd, dat niets verhinderde, dat dezelve geaffigeerd werden. De heer *Buchez* scheen met deze uitspraak tevreden. Hij heeft het hof verlaten, na den magistraat te hebben bedankt.

— Ofschoon de mist, waarin gisteren den ganschen dag de hoofdstad was gehuld, bijzonder dik en zwaar was, had dezelve niets buitengewoons voor de bewoners van Londen, maar tegen den avond is de nevel zoo dik en de atmosfeer zoo zwaar geworden, dat ondanks het gaz der lantarens en de lichten in de winkels, zelfs de best verlichte straten gedompeld waren in eene ware tastbare duisternis, gelijk aan die waarvan de Heilige Schrift melding maakt.

De meest bezochte kruiswegen en pleinen leverden een schrikwekkend schouwspel op. Het waren rijtuigen, als het ware rondtastende om zich voort te bewegen, voetgangers tegen elkander loopende, elkander voortstootende om niet onder den voet te geraken, kinderen toortsen dragende, welker roodachtige en walmende vlammen een akelig licht te midden der dikke atmosfeer verspreidden; voorts het verwarde geschreeuw van huurkoetsiers en omnibus-menners, van vrouwen die gevaar liepen van doodgedrukt te worden, van kinderen, die om elke stoornis lagchen en juichen. Omtrent tien ure hadden de meeste rijtuigen voorzigtig geoordeeld de straten te verlaten en van dat oogenblik waren de gevaren voor de voetgangers niet zoo dreigend.

— Maar al te dikwijls heeft men voorbeelden moeten mededeelen van de gevaren, waaraan de bewerking der uitgestrekte Engelsche kolenmijnen de menschen, die daarmede in betrekking staan, blootstelt. Meestal is het vuur- of ook stikdamp, welke deze ongelukken te weeg brengt, niet zoo dikwerf instortingen der gewelven en nog zeldzamer, ofschoon ook daarvan verschrikkelijke ondervindingen bestaan, het plotseling indringen van rivier- of zeewater in de mijn. Door al deze oorzaken worden menschenlevens onder den grond bedreigd; maar er zijn er ook andere, welke het leven van hen, die boven de oppervlakte blijven, gevaar doen loopen. Van dien aard is de zoogenaamde *creep* (letterlijk het gekruip), waarvan dezer dagen het dagblad van New-Castle een opmerkelijk voorbeeld aanhaalde. Zie hier hoe het daarvan verslag doet:

Eene schrikwekkende omstandigheid had gisteren morgen plaats op St. Peters kaai, drie mijlen ongeveer beneden onze stad. De grond werd, eenige acres in het rond, aangedaan door hetgeen men in dit distrikt de *creep* noemt, zijnde een soort van begin van aardbeving. Aanmerkelijke schade heeft dezelve aan eigendommen in den omtrek veroorzaakt, zijnde de uitgestrekte timmerwerf der heeren *Thomas* en *William Smith*, zeer aanmerkelijke scheepbouwers, voor een' tijd lang zeker, onbruikbaar gemaakt. Het eerste kenmerk van gevaar werd omtrent eene week geleden bespeurd, doch het was toen zeer gering; zijnde niets anders dan eene scheur, ontstaan in den muur van een der huizen aan de noordzijde van de werf. Men herstelde het gebrek, en de zaken bleven schijnbaar in denzelfden staat, tot gisteren morgen (19. Nov.) ten 9 ure. Men behoort hier aan te merken, dat de werf, hoezeer aan de noordzijde der rivier gelegen, door de uitholingen der Friar's Goose Collierij, die aan den oever ligt, geheel en al ondermijnd is, en men onderstelt dat het ongeluk gebeurd is door het werken aan of instorten van een deel des mijngewelfs of van de daarenboven geplaatste aardlagen. Op het bovengenoemde uur zat het werkvolk, mans en jongens, bijna 200 in getal, aan het ontbijt in den smidswinkel en het magazijn, aan den noordkant der timmerwerf, toen zij op eenmaal een donderend geluid hoorden, en naar buiten kijkende, geheel den grond in beweging zagen. IJlings renden zij van de gevaarlijke plaats weg en bereikten er eene van meerdere veiligheid, waar zij weldra gevolgd werden door al de inwoners der naburige huizen, die in de grootste verslagenheid gevlugt waren. In weinige minuten hield de golving der oppervlakte op, en toen het volk naar de werf terugkeerde, vond het den grond in verschillende rigtingen gescheurd, spleten vertoonende, die verscheidene voeten diep waren. De bodem van het uitgestrekte drooge dok, dat in staat is schepen van de eerste grootte te ontvangen, was een tooneel van de uiterste verwarring, de zijmuren waren gescheurd, en alles was zoo vreesselijk vernield, dat het stoutste hart er van schrikken moest. De vensters in de nabijliggende huizen waren gebroken, deuren en raamwerk gespleten en verbrijzeld, en verscheidene muren ingestort. De grondbeweging evenwel had zich tot de werf en de naburige huizen bepaald. De kaai of wal, naast aan de rivier, was verscheidene duimen verzakt, en het bed der rivier zelve, hetwelk te voren bij laag water droog lag, is thans van 18 tot 24 duimen met water bedekt. Gedurende het voorval was ook het water in de rivier in beweging, en werd zulks door het volk op de nabijliggende schepen gevoeld. Men heeft het volk der timmerwerf moeten afdanken, en alle arbeid staat er stil, tot dat het vereischte herstel heeft plaats gehad, waarmede nog al eenigen tijd verloopen zal. Gelukkigerwijs heeft geen mensch het leven verloren, ten minste voor zoo ver de bij ons ontvangene berigten loopen, tot op dit uur dat dit blad ter perse gaat.

FRANKRIJK.

— Het ongeluk te Montmartre blijkt thans, niet door de instorting eener steengroef, maar door de wegspoeling eener aardlaag veroorzaakt te zijn. Het is het gehuil en geblaf van twee honden, dat het eerste kenmerk van het gevaar gegeven heeft.

— Men leest in den *Sémaphore* van Marseille van den 21:

De maarschalk *Bugeaud* heeft gisteren morgen ten acht ure onze stad verlaten om, naar Parijs terug te keeren. De roemruchtige reiziger was van zijne adjudanten verzeld. De Arabische chefs, welke met den gouverneur aan boord van den *Montezuma* van Afrika gekomen waren, zijn te Marseille gebleven en zullen eerst heden morgen ten 7 ure naar de hoofdstad vertrekken. De heer *Roche*, eerste tolk van Algerie, heeft hen niet verlaten, en zal diegenen onder hen ten dienste staan, die de Fransche taal niet kunnen spreken.

— De *Globe* deelt ons heden nog eenige bijzonderheden mede omtrent de organen der Parijsche drukpers. Hij zegt, dat de eigenaars van den *Courrier Français* aan den heer *Victor Hugo* de helft van den eigendom van hun blad hebben doen aanbieden, indien hij hun den roman *le Quiquengrogne* wilde afstaan. De heer *Dujarier* heeft van den heer *de Chateaubriand* voor 80,000 francs contant en 4000 francs lijfrente, de *Mémoires d'Outre-Tombe* gekocht. Men spreekt er ook van, dat men onderhandelt om de *Geschiedenis van het Keizerryk*, van den heer *Thiers*, als feuilleton in den *Constitutionnel* te plaatsen.

— In eene van de laatste zittingen der Akademie van geneeskunde van Parijs, heeft doctor *Berigny* een levend kind vertoond, hetwelk op het ondergedeelte de beenen en voeten van een ander kind heeft hangen. Dit kind was in tijds en zonder moeite ter wereld gekomen.

SPANJE.

MADRID, den 17. November. Eene bende opstandelingen heeft zich bij Navalcarnero, 8 uren van Madrid, vertoond. Men heeft troepen tegen dezelve afgezonden, welke, na een levendig gevecht, drie man hebben gevangen genomen en een gedood.

— *Zurbano* heeft den 13. te Paera eene proclamatie doen bekend maken, waarin hij alle ambtenaren van het district beveelt, hunne waardigheden neder te leggen, en zegt, dat zij dadelijk moeten vervangen worden door die ambtenaren, die vroeger diezelfde waardigheden bekleeden, en waarin hij allen, die niet dadelijk aan zijn bevel voldoen met de straf des doods bedreigt. — Hij hield zich overigens nog steeds in het gebergte op, alhoewel men met geene zekerheid kan opgeven naar welken kant hij getrokken was. Men zegt, dat twee stadjes in Aragon zich voor den opstand hebben verklaard, en eenige troepen, welke aldaar in garnizoen lagen, hebben ontwapend.

BELGIE.

BRUSSEL, den 24. November. Men heeft het plan verspreid van eene onderlinge assurantie-maatschappij tusschen al de werklieden van Belgie, waardoor, mits maandelijks 1 franc stortende, ieder arbeider, in geval hij zonder werk was, op 75 ctmes daags, en in geval van ziekte op 1 franc regt zou hebben. Het bestuur zal, zoodra er 300 inteekenaren zijn, worden benoemd.

— Men schrijft uit Kortrijk van den 23. November:

Gisteren, met den laatsten trein van den spoorweg van Gend komende, stapte een veehandelaar te Wareghem af, waar het oponthoud slechts van korten duur was. Voor te Harelbeke te komen, stiet zijn buurman in den waggon, terwijl hij zijne beenen vooruit stak, tegen een zak met muntspecien en vroeg, aan wien deze toebehoorde. Men was algemeen van gevoelen, dat de reiziger te Wareghem afgestapt, dien had vergeten en bij de aankomst van den trein te Kortrijk werd de zak aan den directeur van het station ter hand gesteld. Men veronderstelt, dat hij omtrent 2 à 3000 fr. bevatte.

ANTWERPEN, den 25. November. Men leest in het *Nieuwsblad* van deze stad het volgende:

« De Fransche huishoudkundigen, die in de *Emancipation* schrijven, laten in dit blad van den 20. dezer weten, dat zij een middel gevonden hebben, om de prijzen der granen, en gevolgelijk die van het brood, te doen afslaan; dit middel bestaat in de waarde der vaste eigendommen te vermeerderen. Hoe duurder de landen zijn, zegt de *Emancipation*, hoe meer men zich zal bevlijtigen hun te doen voortbrengen. Jammer maar, dat die geleerde *economisten* vergeten hebben, dat den goeden en slechten uitslag van den oogst niet uitsluitelijk van den landman afhangt; maar grootendeels van God en het weder. Of houdt de *Emancipation* onze boeren voor Jupiters, die naar goedvinden over regen en zonneschijn beschikken?"

— De versche visch komt alhier in overvloed aan, en wordt voor kleinen prijs verkocht. Voor 150 schollen betaalt men naauwelijks vier franken.

— Eergisteren las men in de *Antwerpenaar* het volgende:

De wateren in de vijfde sektie van het noorden van Antwerpen zijn dezer dagen nog aangegroeid. De inwoners van het *Leeg Palinghuis* en der naburige woningen hebben hunne huizen verlaten; dezen toestand van zaken verdient de aandacht des gouvernements en der regering onzer stad. De sluis welke in dit oogenblik gemaakt wordt, zal echter grootendeels in dit onheil voorzien, maar men vreest dat dezelve de wateren van Merxem en van Ferdinandus-polder niet zal kunnen opvangen."

— In de voorleden week heeft den ambtenaar van den burgerlijken stand der stad Aalst het wettig huwelijk voltrokken tusschen *Petrus Franck*, oud 66 jaren, en *Johanna Petronella Prins*, oud 70 jaren, en die sedert 47 jaren door de geestelijke overheden in den echt waren vereenigd.

— Te St. Trond zijn 2 huizen afgebrand; de brand is aangestoken door den zoon van den eigenaar van een dezer huizen. Hij is door de gendarmen gearresteerd en naar Hasselt gebragt. Men zegt dat die jongeling krankzinnig is.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 26. November. Heden, des namiddags ten één ure, is in deze residentie overleden Z. Exc. *F. J. M. T.* Baron *de Pelichy de Lichtervelde*, minister voor de zaken der R. K. Eeredienst, kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Daar de Kamer niet voor Woensdag vergaderd, zal zij eerst dien dag eenige beslissing kunnen nemen ten aanzien van het weder door de Eerste Kamer verworpen adres op de troonrede.

— In sommige doorgaans wèl onderrigte kringen dezer

residentie loopt het gerucht, dat eerstdaags (welligt met 's Konings aanstaanden verjaardag) een onderscheidingsteeken zal ingesteld worden voor officieren die twintig jaren den rang van officier bekleed hebben. Volgens dat gerucht zou dit onderscheidingsteeken gedragen worden aan een driekleurig, namelijk rood, wit en blaauw lint. Hoedanig het zamengesteld zal zijn wordt niet gemeld, en wat al dan niet van de geheele zaak is, zal spoedig blijken.

— Met den 25. dezer zal op non-activiteit gesteld worden de luitenant ter zee 1e kl. *J. A. Boudyk Bastiaanse*, commandant van Zr. Ms. schoener *de Lansier*, en welk bevel op dien datum over zal gaan op den luitenant ter zee 1e. klasse *P. Bruining*. Gezegde schoener zal, naar men verneemt, nog in den loop van dit jaar naar Oost-Indië vertrekken.

— Gisteren middag had op het Hooge Zand alhier, een verschrikkelijk ongeluk plaats. Zekere vrouw *Delfgaauw* des morgens naar Delft vertrekkende, had haar 4jarig dochtertje aan de zorg van derzelver grootmoeder toevertrouwd. Deze verwijderde zich eenige oogenblikken, en liet het meisje alleen in de kamer, in welke eene kagchel stond te branden. Eenige oogenblikken later verspreidde zich eene sterke brandlucht door het huis, en de buren hierdoor, en door het gegil van het kind opmerkzaam zijnde gemaakt, trachtten de kamerdeur te openen, waarin zij evenwel, daar dezelve gesloten was, niet slaagden. Hierop eene ruit ingeslagen hebbende, waarbij zij zich aan de handen wondden, naderden zij aldus het kind, hetwelk in volle vlam stond. Doch hun ijver kwam te laat; de kleederen waren tot op het ligchaam verbrand, en het kind over het geheele ligchaam als geroosterd. Alle mogelijke aangewende geneeskundige hulp door den heelmeester den Heer *van der Hegge Zynen*, mogt niet meer baten, zoodat het kind nog in den namiddag, na het uitstaan van de hevigste smarten, den geest gaf.

AMSTERDAM, den 26. November. Wij vernemen met genoegen, dat bij voortduring de waakzaamheid tot voorkoming van onheilen op 's Lands Werf wordt gehandhaafd, zoo als gisteren, toen het werkvolk is voorgelezen, dat elk, die met eene tabakspijp wordt ontdekt, dadelijk de Werf zal worden ontzegd; welke maatregel noodzakelijk is, daar men in de verloden week verpligt is geweest een' nachtwaker, ten gevolge zijner onvoorzigtigheid met eene pijp-tabak, te ontslaan.

— In den nacht tusschen Zaturdag en Zondag heeft hier ter stede weder een vrij ernstige brand gewoed. Hij ontstond omstreeks één ure, en het duurde tot vier ure eer de negen spuiten, die in werking kwamen, gerekend konden worden de vlammen meester te zijn; overigens hebben zij nog tot gisteren avond laat op het smeulend puin moeten water geven.

ARNHEM, den 24. November. De groote kerkeraad der Hervormde gemeente alhier, heeft heden wederom het volgende twaalftal van predikanten gemaakt:

D. D. *Hofstede*, te Gorinchem; *Oort*, te Hoorn; *Swalue*, th. dr. te Goes; *Ott*, te Groot-Ammers; *van Koetsveld*, te Schoonhoven; *van Voorst*, te Wormer; *Brumund*, te Vlaardingen; *Escher*, th. dr. te Wageningen; *van Haaften*, te Goes; *Mol*, te Vuursche; *Hasebroek*, te Breda, en *de Bruine*, te Vlissingen.

MENGELINGEN.

Belangstelling van vreemden in Neêrlands aangelegenheden.

Het is een opmerkelijk verschijnsel, dat de dagbladen van andere beschaafde natiën hoe langer hoe meer belang stellen in hetgeen er bij ons voorvalt, en de handelingen van onze wetgevende vergadering in hunne kolommen opnemen. Er was een tijd dat ons rijk grooter en magtiger was dan thans, en dat evenwel onze binnenlandsche aangelegenheden niet eens de aandacht van Europa tot zich trokken, en bijna geene vermelding bij vreemden waardig gekeurd werden. De verandering, welke dienaangaande thans wordt waargenomen, is het onmiskenbaar bewijs dat wij vorderingen gemaakt hebben op den constitutionelen weg, en dat wij het gewigt onzer staatsinstellingen beginnen te begrijpen.

In den thans bestaanden Europeschen strijd tusschen de ontwikkeling der constitutionele denkbeelden en de onderdrukking derzelve door de absolute mogendheden, is het een belangwekkend schouwspel een volk te zien, dat zich aan die tegenwerking tracht te ontworstelen, de nadeelen eener schijn-vertegenwoordiging beseft, en door wettige middelen dezelfs toestand wil verbeteren. Hetgeen Nederland aan magt heeft verloren, heeft het in het oog van Europa dubbeld teruggewonnen door aangewakkerden burgerzin. Laat ons dit aanmoedigen, om op den ingetreden weg voort te gaan, dat onze leden der Kamers, die de beginselen van vooruitgang en verbetering zijn toegedaan, er kracht in vinden dat hunne woorden niet besloten blijven binnen de enge muren der vergaderzaal, niet alleen weêrklank vinden in den boezem van de overgroote meerderheid der Nederlanders, maar ook buiten onze grenzen met belangstelling worden overgebragt bij de beschaafste deelen van Europa's bevolking. Laat onze bewindslieden indachtig zijn dat de wijze, op welke zij gebruik maken van hunne magt, algemeen wordt gade geslagen, dat de maatregelen van bestuur zelfs in onze Overzeesche Bezittingen niet onopgemerkt blijven. De tijding zelfs van de afzetting der leden van den kolonialen raad in Suriname is tot andere volken doorgedrongen. (*Handblad.*)

Opbeuring der armoede in Engeland.

De Engelsche Regering heeft in de laatste tijden naauwkeurige en grondige nasporingen omtrent de armen laten doen, en de uitslag daarvan heeft bewezen dat er, volgens de uitdrukking van den Bisschop van Londen, duizende christenen, te midden der meest gevorderde beschaving, tot den staat van wilden en heidenen zijn gebragt. Te midden van velerlei bespiegelingen en plannen, zijn er echter twee ontwerpen die bovenal de aandacht trekken. Het eerste is eene onderneming ter bevestiging van warme baden en waschhuizen voor de werkklasse. Ten huize van den Lord-Mayor is eene bijeenkomst (meeting) gehouden, waarbij de Bisschop van Londen en de rijkste kapitalisten tegenwoordig waren; de bisschop heeft het eerste voorstel gedaan, en in eene merkwaardige redevoering de zedelijke voordeelen van zorg voor het uiterlijke bij alle standen doen uitkomen.

Er is in waarheid een naauw verband tusschen de reinheid des ligchaams en de zedelijke beschaving van den geest.

De reinheid teekent achting voor zichzelven; de achting voor zich zelven, die voor zijns gelijken, voor de burgerlijke maatschappij. Door alles aan te moedigen wat bij het volk de gezondheid van 't ligchaam kan bevorderen, bevordert men tevens zijne zedelijke verbetering; 't is voor hetzelve niet minder nuttig om te leeren zich te wasschen, dan om te leeren lezen, en het licht dringt niet tot de onreinheid door.

Te Liverpool bestaan de baden reeds tegen zeer geringe betaling. Te Londen kost een bad nog f 2 à f 3. Men spreekt niet van algemeene badplaatsen; die zijn er twee of drie te Londen, maar weinig bezocht. Het plan is om afzonderlijke baden, met warm of koud water, naar verkiezing, voor 12 en een halve cent te geven.

Het andere ontwerp is nog van meer aanbelang, namelijk inrigtingen te maken, waar de armen hun linnen kunnen wasschen, wat zij nu tot schade hunner gezondheid in hunne bekrompene verblijven moeten doen. Hierdoor zou eene vrouw voor een stuiver zes uren lang haar linnengoed mogen wasschen, in koud en warm water, en droogplaatsen waar het linnen door stoomwerktuigen gedroogd werd, kunnen hebben. Dit bestaat reeds te Liverpool, en als wij 't wel hebben, ook te Edemburg en Glasgow. De voordeelen hiervan voor de gezondheid en het welzijn der werkklassen zijn onberekenbaar. Men kan zich geen denkbeeld vormen van de kelders, waarin geheele klassen in Engeland geboren worden, leven en sterven. De nasporingen van het parlement hebben in deze duistere schuilhoeken een schrikbarend licht verspreid. Voorheen leefde een huisgezin op ééne kamer, thans verscheidene. Een geneesheer verklaart dat hij een huisgezin bezocht, dat uit vader en moeder bestaat van vijftig jaren, van een 20jarigen zoon die eene borstziekte heeft, eene 17jarige dochter en een derde kind in één bed slapende, in eene kamer waar de vader met drie kleedermakersgezellen werkt. In het rijkste kwartier, (Hanover-square) is gebleken dat 929 huisgezinnen elk slechts ééne kamer hadden. De bisschop verklaarde een huis te kennen, dat 15 vertrekken bevatte, waarin 16 huisgezinnen woonden, uitmakende 65 personen. In plaats van zeep, gebruiken deze ongelukkigen iets dat te walgelijk is om te noemen, waardoor hun gewasschen linnen nog morsiger en ongezonder is dan bevorens; het natte linnen werd in de vertrekken te droogen gehangen, alles wordt van vocht doortrokken en 't linnen blijft nat.

De onderneming ter verbetering hiervan staat onder bescherming en aanleiding van de rijkste bankiers en kooplieden der City. De Koningin heeft ingeschreven voor f 2,400. Prins Albert voor f 1,200, de heeren Rotschild, Baring en Lord Eldon, ieder voor f 2,400, en nog vier andere, ieder voor f 1,200. Er zullen vier zulke inrigtingen worden gemaakt.

Het tweede ontwerp, waarop wij de aandacht wilden vestigen, is dat van de Maatschappij der hoofdstad, die ten doel heeft om de woningen der werkklasse te verbeteren, die, hoe ellendig ook, echter overdreven duur zijn. Men wil een kapitaal leenen van ruim f 1,000,000 tegen niet hooger rente dan 5 ten honderd, en daarvoor geschikte huizen bouwen om aan de werkklassen te verhuren, en heeft berekend, dat het wel meer dan 5 ja dan 10 ten honderd zou kunnen opleveren.

Nog is er eene vereeniging gevormd, om de armen te bezoeken en hun onderstand te bezorgen. Dit geschiedde in eene enkele buurt, waar zich 41,000 lieden ophielden, bijna zonder kleeding en 's nachts in het gezigt der weelderigste verblijven van den Engelschen adel een talrijke menigte zonder brood, onder de boomen van Hyde-Park vernachtten. Doch er kwam met Kersmis als een schok onder de rijken: in weinig tijds had men drie millioen guldens bij elkaâr. De vereeniging ontstond en nu zijn er meer dan honderd in volle werking en duizende bezoekers deelen ondersteuning aan de armen uit. Eere zij den ontwerpers. Zij toonen dat de Lazarussen niet overal onmeêdoogende rijken ontmoeten, en zóó helpende, bewaart men den armen zijn gevoel van eigene waarde.

De fransche dichter Barthélemy heeft in een gedicht, getiteld: « *L'art de fumer* » den lof van den tabak bezongen. Dit gedicht is aan de pijp en aan de sigaren gewijd, en van eene menigte aanteekeningen voorzien, welke meerendeels van meer belang zijn dan het dichtstuk zelf. Men vindt daarin onder anderen dat Napoleon, ofschoon hij zelf noch aan de pijp noch aan het rooken van sigaren was overgegeven, evenwel aan diegenen van zijne generaals, welke den god des tabaks vereerden, kostbare pijpen ten geschenke gaf. Zoo ontving onder anderen de maarschalk Oudinot eene pijp, welke op 300,000 fr. geschat werd. Toen Napoleon eens van den perzischen gezant eene heerlijke pijp ten geschenke kreeg, kwam hij op het denkbeeld om het rooken eens te beproeven. Het ging hem echter zoo slecht van de hand, dat hij niet eens de pijp kon aansteken. Zijn mond ging open en toe, maar er kwam geen rook. Eindelijk riep hij ongeduldig uit: « *Comment; diable! cela n'en finit pas.* » Zijn kamerdienaar Constant beduidde hem toen, hoe hij het moest aanleggen om tot zijn doel te geraken. Maar de Keizer bleef nog altijd even onleerzaam. Eindelijk liet hij Constant zelf de pijp aansteken, en deze gaf hem dezelve over. Maar naauwelijks had Napoleon eenen trek gedaan, of de rook kwam hem uit neus en ooren. Toen hij weder tot adem kwam, riep hij uit: « *Otez-moi cela! quelle infection! oh, les cochons! le coeur me tourne!* » Hij ondervond de onaangename gevolgen van dit rooken nog een uur daarna, en sedert dat oogenblik zag hij af van een genot, dat, zoo als hij zich uitdrukte, slechts dienstig was « *à désennuyer les fainéants.* »

Op dit verhaal van den bekenden kamerdienaar van Napoleon laat de dichter eene aanmerking volgen, namelijk deze, dat Napoleon toch gerookt heeft, maar alleen om staatkundige redenen. De eerste maal moet hij het in Egypte gedaan hebben, ten einde daardoor zijne achting voor de gebruiken en instellingen van dat land te bewijzen. Zijn oude Mameluk moet de pijp, waaruit hij niet éens, maar bij onderscheidene staatkundige gelegenheden gerookt heeft, zorgvuldig bewaard hebben. Barthélemy beweert, dezelve onlangs gezien te hebben in handen van eenen man, uit wiens mond hij de laatste daadzaken vernomen heeft. Voor de geloofwaardigheid van dien persoon meent hij te kunnen instaan.

Advertentiën.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 28. November. Sedert den 26. dezer zijn alhier ter reede gekomen, Voor Antwerpen bestemd:

De vrouw Mamke, E. J. Visser, Rostock, tarwe; de Onderneming, C. Zwanenburg, Odessa, lijnzaad.

Voor Gend bestemd:

Hendrika Catharina, H. O. Heida, Mulleroy, garst; Emma, G. J. Passer, Memel, hout.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild.

Johan Mulder, J. D. Faber, Amsterdam, suiker; la Julie, J. Kunon, New-Castle, Sylphida, C. Dellwitz, Rostock; Wilhelmina, J. Lindeberg, Gothenburg, de Ceres, H. Brand, Oostzee, alle ballast; Eugene, J. J. Reeders, Hull, vlas.

Van Gend gezeild:

De Gezina, G. H. Lucht, Hamburg, suiker.

MIDDENPRIJZEN

van de volgende artikelen te Middelburg,

28 November 1844.

De Nederlandsche mudde.			De Nederlandsche mudde.		
2. J. Zeeuwsche Tarwe	f	8.00	Zomergarst	f	5.60
1. dito dito	à	7.90	N. W. dito	à	4.60
N. dito dito	à	6.50	N. W. Gr. Erwten	à	5.00
2. J. Walch. dito	à	8.50	Z. dito	à	5.40
1. dito dito	à	8.50	W. Witte dito	à	5.00
Nieuwe dito	à	7.00	Wittebonen	à	7.50
O. Rogge	à	5.30	Br. dito	à	9.50
N. Rogge	à	4.80	N. W. Paardenboonen	à	4.75
W. Koolzaad	à	10.80	W. Z. dito	à	4.80
Zomer dito	à	8.00	Raapolie	f	41.00 p. v.
St. Joosland dito	à		Patentolie	à	45.00
Haver	à		Lijnolie	à	33.00
Boekweit	à	6.30	Raapkoeken	f	de 1040 st.
Zomerzaad	à	8.50	Lijnkoeken	à	9.00 100
Winter garst	à	4.40			

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.